

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Štrukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Videm-Krško 1 — Čekovni račun pri NB FLRJ Krško št. 615-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 400, polletna 200, četrtletna 100 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

KRŠKO, dne 29. maja 1954

POSAVSKI tednik

P.n. Studijska knjižnica
Milana Janca
p. Novo mesto

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Šolstvo in prosveta v letošnjem proračunu

Kadar govorimo o prosveti, takrat navadno mislimo na šolstvo. Trenutno pa ne pomislimo, da obstajata poleg šolstva tudi ljudska prosveta in kultura, ki sta neposredno povezani s šolo.

O tem se pogosto razgovarjamo, najbolj pa takrat, ko se obravnava družbeni plan in proračun. Naša kulturnoprosvetna društva in šolske ustanove so že do sedaj med izvajanjem proračunskega leta mnogokrat razpravljale o tem, kako bi gospodarile s posameznimi odobrenimi postavkami z ozirom na dejanske potrebe šol in društev v okraju.

Socialistična družba mnogo in tudi upravičeno pričakuje v pogledu šolske in ljudskoprosvetne ustvarjalnosti od naših prosvetnih delavcev v tej ali oni panogi. Razumljivo je pa tudi, da je kulturnoprosvetna ustvarjalnost odvisna od materialnih pogojev, ki so na razpolago. Okrajni ljudski odbor je pokazal po teh vprašanih precej razumevanja, kolikor mu je pač bilo mogoče v obsegu proračuna.

Svet za gospodarstvo in Svet za prosveto in kulturo pri OLO sta o teh vprašanih večkrat razpravljala. Razpravljala sta o dejanskih potrebah z ozirom na trenutno stanje šolstva, šolskih poslopij, o potrebah novogradenj itd. Svet za prosveto in kulturo je na svojih sejah ugotovil, da bi bilo v letošnjem letu nujno potrebnih 99 milijonov din za redne izdatke, 29 milijonov din pa za investicije — skupaj 128 milijonov, kar naj bi bil družbeni prispevek za redno delo šolskih ustanov, za nadaljnje izobraževanje na vasi, dviganje stopnje kulture v okraju, za začetna dela gradnje novih poslopij, za večja in manjša popravila na šolskih zgradbah itd. Pri tem razmišljanju so pokazali posamezni člani sveta polno razumevanje in voljo za sodelovanje brez vsakršnega »lokalpatriotizma«. Ker sedaj vseh potreb ne bomo mogli kriti, je OLO na svojem zadnjem zasedanju sprejel proračun v nekoliko zmanjšanem obsegu, in to 76.148.030 din za redne izdatke, a 17.813.000 din za investicije, kar pa nam nikakor ne bo onemogočilo rednega dela naših šol in ostalih prosvetnih ustanov.

Iz sredstev investicijskega proračuna za leto 1954 je določenih 2.800.000 din za izdelavo gradbenih načrtov novih šolskih poslopij v Šentjanžu in Ledinah, Senušah, Telčah, Mrzlici vasi in Vel. Dolini.

Trenutno so pač še težave, zato proračun tudi ni mogel v celoti uupoštevati predloga Sveta za prosveto in kulturo. Zato bo treba nekoliko bolj paziti, kako se bodo odobreni krediti trošili, pri čemer mislimo še prav posebej na celo vrsto šol, katerim so odobreni razmeroma lepi zneski za kritje popravila itd. Tu pride še prav posebej do izraza družbeno, samoupravljajoče, katerega osnova so današ-

nji šolski odbori, ki se ustanavljajo pri posameznih šolah. Do sedaj je vsa skrb in vsa odgovornost ležala na šolskem upravitelju, če je znal »dobro voziti« z občinskimi ljudskimi odbori, posebno še, ker so se večkrat dogajali primeri, da so se za redno vzdrževanje šol odobrili premajhni krediti in še ti so se v večjih primerih trošili za druge stvari, ne pa za potrebe šole. Ker pa imamo sedaj šolske odbore, smo prepričani, da se bo tudi v materialnem upravljanju šol marsikaj izboljšalo, posebno še, ako bodo tudi občinski sveti za prosveto in kulturo pri občinskih ljudskih odborih in pa šolski odbori izvrševali svoje naloge tako, kakor je treba, ni samo zadeva občinskih ljudskih od-

borov, ampak je potrebno, da se za šolstvo, za ljudsko prosveto in kulturo, za izboljšanje pogojev pridobivanja potrebnega znanja zanimajo tudi organizacije SZDL, osnovne organizacije in občinski komiteji ZK, društva prijateljev mladine itd. Vsekakor bi bilo tudi potrebno, da se na roditeljskih sestankih poleg vzgojnih vprašanj obravnava tudi materialna stran ker le na ta način bi se rešilo marsikatero vprašanje na šolskem in prosvetnem področju dela.

V današnji socialistični domovini ima sleherni državljan nešteto možnosti, da po svoji sposobnosti, uvidenosti, pripravljenosti itd. koristi ljudskoprosvetni in šolski ustvarjalnosti, ne glede na to, kje je njegov delokrog. D. R.

Pionirji so praznovali Titov rojstni dan

Sto, tisoč — več src je 25. m. nestrpno pričakovalo jutro. Ali bo lep dan? Mora biti! Na pobudo Okrajne zveze prijateljev mladine so vsi pionirji krškega okraja praznovali Titov rojstni dan s sektorskimi, kulturnimi in fizikalnimi festivali. Ker je 25. maj delovni dan, smo si pomagali tako, da smo ga določili za svoj majski športni dan.

Vse je bilo pripravljeno. Ze dalj časa so pionirji vneto vadili skok v višino, daljino, tek, met žogice, odbojko, med dvema ognjema in druge igre, da bi se na sam Titov rojstni dan pomerili z okoliškimi šolami. Tudi pri recitacijah, folklornih plesih, simboličnih slikah in drugem kulturnem programu noben odred ni hotel biti zadnji.

V srcu nas je zabelelo, ko se je izvil iz noči meglen in v oblaki zastrt naš toliko pričakovani dan. A vesela otroška srca tega niso čutila. V njihovih srcih je bilo veselo in svetlo da so razgnali še nadležne oblake in prisklicali sonce, da se je radovalo z njimi.

Kolone otrok, praznično oblečenih, z zastavami in harmonikami, pojočih in smejočih so korakale na dogovorjeni tekmovalni prostor. Kdo bi mogel povedati, kje je bilo lepše? V Sevnici, v Brežicah, Podbočju, v Bistrici, v Podsedri, v Globokem, v Dobovi, na Rakli, na Senovem ali v Mirenški dolini ali na Blanci? Povsod je bil program dobro pripravljen, veselja in navdušenja ni manjkalo nikjer. Ze davno je odzvonilo poldan, otroci pa še niso in niso mogli narazen. Toda čas je mineval, nekateri so imeli precej daleč do doma in morali so zaključiti veselo tekmovanje in rajanje z žogo.

Titov rojstni dan je bil dostojno praznovan. Škoda le, da se otroškega veselja niso mogli udeležiti tudi starši. Z ozirom na to bo kazalo prihodnje leto prirediti festival na kakšen dela prost dan... O poteku festivalov bomo poročali v prihodnji številki.

Govor tovariša Tita

Ob sprejemu štafet iz vseh krajev Jugoslavije je imel maršal Tito včeraj popoldne naslednji govor:

Tovariši in tovarišice, vam in prek vas se vsem udeležencem štafete najtopleje zahvaljujem za pozdrave, ki mi jih pošiljajo danes narodi naše dežele. Te dni sem gledal in poslušal, pa tudi bral mnoge pozdrave od vseh strani in v njih sem videl tisto enotno misel, ki prejšnja danes srca in glave vseh naših ljudi, a to je tista globoka vera v našo sedanost, našo sedanjo stvarnost in globoka vera v našo prihodnost. Naši ljudje v teh čestitkah, v teh pozdravih, ki seveda niso namenjeni samo meni, marveč vsem nam, ki nosimo odgovornost pred našimi narodi za to, kar delamo, izpričujejo, da smo na pravi poti, v teh čestitkah in v teh pozdravih nam pošiljajo narodi naše dežele svoje priznanje in nas izpodbujajo, da vztrajamo na naši poti.

S tega mesta lahko naslovim na narode naše dežele, na vse delovne ljudi vseh naših republik svojo prisego, kakor sem storil v minulosti, da bomo vztrajali na sedanji poti ne glede na vse ovire, na katere bi zadel, da bomo delali tisto, kar je osnovna misel naših ljudi, namreč, da ohranimo neodvisnost naše dežele, da branimo njene koristi, da delamo noč in dan z vsemi silami v dobro naših narodov, za uresničitev srečnejše bodočnosti naših sedanjih in bodočih rodov, za uresničitev socializma. Želim našim delovnim ljudem širom po naši deželi mnogo uspehov v naporih, ki jih prispevajo, da bi si skovali lepšo in srečnejšo bodočnost. Naj žive narodi Federativne ljudske republike Jugoslavije!

Mladinci! Pomlajevanje Armade pomeni krepitev njene vojne pripravljenosti, zato se vpišite v vojaške šole

Pomlajevanje Armade z oficirskim in podoficirskim kadrom pomeni krepitev njene vojne pripravljenosti in sposobnosti, da mirno izgradnjou socializma v namiro izgradnjou socializma v naši državi. Oficirski in podoficirski kader, ki se vzgaja na pridobitvah in tradicijah naše narodnoosvobodilne borbe, je torej garancija svobode in neodvisnosti naših narodov. Zato je častno postati oficir ali podoficir Armade, ki ima tako veliko in odgovorno poslanstvo.

Državni sekretariat je letos razpisal konkurz za sprejem mladincev v vojne akademije in razne druge šole, s čimer je omogočil naši mladini, da pride brezplačno do častnega poklica in s tem tudi do svoje srečne bodočnosti.

Vojne šole, v katerih se poučuje po najmodernejši metodi, omogočajo naši mladini, da si pridobi izobrazbo, brez katere je današnje življenje zelo težko, po končanem šolanju pa je mladini zagotovljena eksistenca. Oficirji in podoficirji JLA prejemajo na primer brezplačno kurivo, uniforme in razne druge dodatke. Podporočnik na primer prejme na

mesec približno 15.000 dinarjev, pri čemer niso všteti razni periodični poviški in dodatki, ki pridejo v poštev. Vodnik prejme na mesec približno 11.000 dinarjev, a v tej vsoti tudi niso všteti razni periodični poviški in dodatki. Vodnik poleg tega prejme brezplačno delovno in paradno (letno in zimsko) uniformo in obutev.

Iz povedanega sledi, da so pogoji za življenje oficirjev in podoficirjev dobri. Zaradi tega naj vsak mladinec, ki si želi srečno bodočnost, sodeluje v konkurzu, s čimer bo veliko doprinesel h krepitvi naše Armade, ki čuva naše meje. V konkurzu lahko sodelujejo samo mladinci, ki so dovršili vsaj štiri razrede gimnazije. To je potrebno zagledati, da bodo gojenci vojnih šol laže obvladali obširen učni program, pa tudi za to, ker je danes omogočeno vsakemu mladincu, da konča četrti razred gimnazije ali osmi razred osnovne šole.

V preteklih konkurzih je bila ta slabost, da se je le malo interesentov javilo iz LR Slovenije, vsled česar se Armada ni razravnala v spopolnala v nacionalnem

Pomlad v Kostanjevici

Pomlad je razprostrla svoja krila in veje vrb se sklanjajo v vodó vrtove in pajčolane je zavila, glej, tuk'panj rdeči spet cvetó.

Ves otok je odet v pomladne sanje, saj nove sile v njem se spet bude, to je mladostí tihó šepetanje, ki čuti le svetilšče ga — srce.

Oblački kakor ptice po sinjini v široko dajo brez glasu hité, bežjo in se vplaplajo v modrini in se v daljavah znova prerodé.

Glej, sinek dragi, tako je življenje in tole tvoja prva je pomlad, ko v žilah mojih bil si hrepenenje, sem mislil nate in sem bil bogat.

Zdaj delaš plaho prve že korake in mamica še vsa trepeče zate, pomlad je tu, glej cvetje in oblake, sva ka' nesmrtnosti dahnila vate.

Pomlad je razprostrla svoja krila in veje vrb se sklanjajo v vodó, vrtove in pajčolane je zavila in tulpanj rdeči spet cvetó.

Zobčinske konference mladine Videm-Krško

Na redni letni konferenci, ki se je vršila dne 17. maja 1954 na Vidmu, se je zbralo okoli 70 delegatov osnovnih mladinskih organizacij kakor tudi zastopnikov OOLMS, SZDL in garnizije Krško. Na konferenci smo analizirali dotedanje delo občinskega komiteja, katerega delo ni bilo dovolj uspešno zaradi slabe povezave med osnovnimi mladinskimi organizacijami, ki so bile vezane direktno na Okrajni komitej LMS.

Pohvaljeno je bilo delo dosejanega predsednika občinskega komiteja tov. Olafa Lavrenčiča, ki je pokazal vso skrb pri vzgoji mladine in s tem dosegel res lepe, vidne uspehe.

Nadalje je bil izvoljen nov občinski komitej, ki šteje 9 članov.

nov-mladincev, ki so bili v dosežanju delu delavni, saj s tem jih še čaka mnogo dela pri vzgoji mladine naše občine. V naši občini je okoli 500 mladincev, od katerih je vključeno v mladinsko organizacijo le 200 mladincev, ki so v glavnem delavskega in delno tudi kmečkega porekla.

Komitej bo skrbel, da bo k delu stopila tudi tista mladina, ki danes stoji ob strani, t. j. predvsem mladina iz vasi Zdole, Gora in Gradbenega podjetja Pionir Videm kakor tudi mladina, ki se uč raznih obrti. Delo bo obširno, če hočemo, da bomo reševali vse tiste naloge, ki bodo v korist naših mladih, ki moramo žvrsto pomagati pri graditvi naše socialistične domovine. -fa.

Zadnji dogodki

Toulon, 28. maja (AFP). — Francoski križarki »Gloire« in »Montclara« sta odpluli iz toulonskega pristanišča proti indokitskim vodam, kjer jih pričakujejo 20. junija. Državni tajnik v ministrstvu za mornarico Gavnigny in glavni admiral Nomy, načelnik pomorskega generalštaba, sta izdala ob odhodu obeh križark poslanico, v kateri izražata prepričanje, da bosta pokazali isto požrtvovalnost pri izpolnjevanju svojega poslanstva kakor one pomorske enote, ki so že v Indokini. Generalovo poslanico je izročil prof. Huard, ki se je v francoskem imenu pagajal ter organiziral evakuiranje.

Kairo, 28. maja (Reuter). Voditelj maroških nacionalistov Abd El Krim je včeraj izjavil, da bi moral državniki, ki so sestali v Ženevi, vedeti, da bo Severna Afrika prav kmalu postala Indokina, če ne bodo rešili njenih sedanjih problemov. El Krim je hkrati opozoril arabske voditelje naj jih ne

zapeljejo španske izjave o prijateljstvu. Opozoril je na špansko izjavo, češ da bi Španija dala neodvisnost španskemu delu Maroka če bi Francija priznala nacionalne težnje onega dela dežele, ki je pod njeno oblastjo. To pa se ne bo zgodilo; zato ima špansko ravnateljstvo edini namen — prisiliti Francijo, da popusti.

Te izjave je Abd El Krim dal časniku gibanja »Muslimanskih bratov« »Al Ikvam El Moslemin«.

Washington. Etiopski cesar Haile Sellasie, ki se mudi na uradnem obisku v ZDA, je sinoči v Washingtonu izjavil, da predstavlja skupna varnost edini odgovor bodočnosti. Ko je govoril na kosilu, ki ga je njemu na čast priredil ameriški tisk, je Sellasie pristavil, da je Etiopija še nadalje pristala kolektivne varnosti, ker »za bodočnost malih narodov ne vidi kakršne koli nade, kolikor ne bodo pripravljene slediti tej poti.«

Hanoi. Vrhovni poveljnik francoskih oboroženih sil v Indokini general Navarre je sporočil Ho Si Minhovemu poveljstvu, da je prepovedal vsakršno bombardiranje področja okrog Dien Bien Fuja za 48 ur. Ta ukrep bo omogočil, da se bo za francoskimi evakuiranimi ranjenci lahko umaknilo tudi vietminhsko sanitarno osebje.

Hrvatsko-slovenski mladinski festival Buje-Roper

Na večer pred zaključnim slavljem, ki bo v Kopru (20. junija), bodo po vseh obmorskih hribovih zagoreli kresovi. Prirajena bo zabava na ladji, ki bo zasidrana izven koprške luke, ter se bo nanjo prepeljala mladina s čolni. Prav gotovo bodo na to zabavo povabljeni v prvi vrsti člani naših kulturnih in ostalih skupin, ki bodo gostovali v teku tedna. V Kopru bo na večer pred začetkom tudi koncert trboveljske mladinske godbe na pihala v vrtu hotela »Triglav«.

Zadnji dan festivala bodo zjutraj zaigrale mladinske godbe budnice, ob pol deseti uri pa se bo pričel zaključni kulturni program v Kopru. Nastopali bodo združeni mladinski pevski zbori — približno 1500 mladine. Zapeli bodo naslednje pesmi: »Internacionalo«, »Pesem o Titu«, »Novoj Jugoslavi-

ji«, »Steg Partije« itd. Združeni pevski zbor bo vodil profesor Radovan Gobec. Popoldne bo tekmovanje istrske regate, sodelovalo bo veliko število jadrnic, nato bodo motorne dirke in aeromiting. Temu pa bo sledilo mladinsko veselje. Na zaključno slavlje bo prišel tudi eden izmed vidnih državnih voditeljev.

Mladina, udeleži se te velike mladinske manifestacije, ki se bo vršila v znamenju bratstva med slovensko, hrvaško in italijansko mladino. V ta namen zbira sredstva, kajti pričani smo, da bodo podjetja radevolje podprla mladino v njenem prizadevanju, da se udeleži velikega mladinskega praznika.

Vse podrobne informacije o festivalu daje Okrajni komitej LMS Krško. Okrajni štab.

KDO JE ODGOVOREN za tako gospodarsko početje?

Ni zboru volivcev in ne sestanku množičnih organizacij v Sevnici, na katerem se ne bi že leta razpravljalo o razmerah pri gradnji sevniske železniške postaje. Ne moremo razumeti, da se dopušta tako trošenje materiala, dela in s tem družbenih sredstev. Stevilni potniki, ki uporabljajo sevnisko postajo, ugotavljajo, da je to pri gradnji sevniske postaje izrazit primer.

Dober teden po osvoboditvi je silovita eksplozija municije pogrnala v zrak sevnisko postajo, sosedni hotel »Triglav« in kolodvorsko restavracijo; vse to je do danes neobnovljeno.

Kolektiv železniškega križišča in postaje v Sevnici je vsa leta po osvoboditvi uspešno opravljal dane naloge. Bil je med najboljšimi v državi. Če pri tem upoštevamo delovne pogoje tega kolektiva, mu je treba izreči vse priznanje.

V letu 1949 je bilo zgrajeno novo blagovno skladišče, ker od starega ni ostal kamen na kamnu. Pri lokaciji tega skladišča je bila storjena napaka, in to prometno in urbanistično gledano, ker se skladišče ni gradilo na nasprotni strani postaje.

Z ozirom na važnost gradnje postajnega poslopja se je kmalu po osvoboditvi pričelo z izdelavo idejnih projektov. Končno je bil v maju leta 1949 projekt izdelan in odobren po zvezi planski komisiji. Prišlo se je z delom. Vrtil se je izkop glavne gradbene jame. Porušili so se razni še uporabni zidani objekti in dodeljali se je najmanj 50 vagonov gradbenega materiala. Stevilni prostovoljni delavci iz Sevnice so sodelovali pri izkopu. Kazalo je, da bo postajno poslopje v letu 1950 pod streho. Toda zmotili so se. Namesto da bi pomlad leta 1950 z delom nadaljevali, se je pričel material odvažati drugam in ustavilo se je vsako nadaljnje delo. Stavbna jama se je začela sama po sebi rušiti in celotno okolje postaje je nudilo kaj žalostno sliko. Baje se je delo ustavilo, ker ni bilo sredstev in tudi načrti niso bili dobri.

Stara postajna baraka je bila v obupnem stanju. Stenic in golazni je mrgolelo. Marsikateri potnik proti Dolenjski ali z nje ima zlasti v zimi slabe izkušnje in spomine na sevnisko »čakalnice«. Ker so se porušili razni objekti in morda zaradi neradne stare barake se je zgradila še ena baraka na mestu starega postajnega poslopja. Kazalo je, da je misel na gradnjo sevniske postaje sploh opuščena.

Bliza se cas letovanj

Ko so se pionirji lansko leto s solzami v obeh poslavljali od svojih upravnikov kolonij in vodij taborjenj, so trdno obljubili: drugo leto se spet vidimo. Vso zimo so se radi spominjali prijetnih dni ob vodi, napetih iger v gozdu, tihih večerov ob tabornem ognju, izletov in drugih veselih doživljanj na letovanju. Njihovo življenje na letovanju je bilo lepo. Vsak dan je bil drugačen, poln novih doživetij in spoznanj. Letovanja so bila pestra in velike vzgojne vrednosti.

Poletje se vse bolj bliža, pionirji že željno pričakujejo poletje, ko bodo spet lahko preživeli nekaj nadvse prijetnih tednov na letovanju. Eni bodo odšli v kolonije, drugi na taborjenja. Vemo, da ima tudi taborjenje kot oblika letovanja veliko vzgojno vrednost. Neposreden stik z naravo, kjer otroci čutijo da so precej odvisni od lastnih moči, ne krepi samo njihovega zdravja, ampak tudi njihov značaj. Postajajo samozavestni. So pa še starši, ki neradi dajo otroka na taborjenje. Tisti starši, ki so lansko leto poslali svoje otroke na taborjenje, letos gotovo ne bodo v zadregi, kam naj otroka pošljejo. Saj so se prepračili, da šotori ne pušča vode, da otrok ne pojde med divje zverci in kaj vem, česa so se še bali, ko so svojega otroka prikrajšali za zdrave počitnice v naravi.

Tudi letos sprejemajo prijave šole. Predvsem bodo letovanja deležni otroci pedlih borcev in žrtev fašističnega terorja, za katere bo kril vse stroške GL odbor ZB. Tudi OLO je prispeval precejšnji znesek, s katerim bo omogočeno letovanje tudi socialno in zdravstveno šibkim otrokom.

Lepo bi bilo, da bi tudi starši cenili to prijetno in učinkovito vzgojno sredstvo in svojim otrokom pripravili veselje.

Končno so zopet pričeli izdelovati nove načrte in v oktobru preteklega leta se je izvršila nova lokacija po novih načrtih. Delo je prevzelo gradbeno podjetje »Ograd«, ki je z vsjo resnostjo pričelo z delom. Ker so bili načrti predrugačeni, je bila izkopana jama odveč, zato so moral vanjo vgraditi globoke temelje in jama zasuti. Poleg stare jame so pričeli kopati novo, ki je lepo vidna na sliki. Navozili so več desetnih vagonov in avtomobilov materiala. Gradbišče je zaživelo in zopet je bilo upanje, da bo postaja v letu 1954 pod streho, kar pa zopet ni gotovo.

Letošnjo pomlad z delom se niso pričeli, temveč se je stara pesem ponovila. Postopoma so začeli odvažati material. Gradbeni les je najbrž že ves odpeljan. Podrlo se je in odpeljali, opaže za beton, ki sploh ni bil uporabljen. Zopet se nudi vsem obiskovalcem sevniske postaje kaj zanikna slika. V jami se polnijo mlake za žabe, nesnage je dovolj in v vročini bo prav prijetno zaudarjalo. Stranišče na postaji je vse poprej kot »higiensko«. Obstajajoča tehnična postaja je pa zaradi rušenja sten jame v nevarnosti, da sama ne zdrkne v jama, zato so jo podprli s tramovi.

Vsakdo, ki v zadnjih letih potuje skozi Sevnico, se mora vprašati, kdo je odgovoren za tako stanje, za trošenje materiala, dela in s tem denarja, ki ga baje za gradnjo postaje primanjkuje. O tem, ali je postaja v Sevnici potrebna ali ne, se je razpravljalo in ugotovilo dovolj. Dejstvo je, da je sevniska postaja za postajo Zidani most, na progi Ljubljana-Zagreb najvažnejša zaradi križišča proti Dolenjski in gospodarskega centra Sevnice.

Primer pri gradnji sevniske postaje kaže, kako se delati ne sme. Volivci lahko razumejo, da ni sredstev za gradnjo, če so druge gradnje za sedaj važnejše. Ne razumejo pa, zakaj je bilo zgrajenih toliko objek-

tov, ki ne služijo v proizvodne namene, ki gotovo v času naše izgradnje niso tako važni kot sevniska postaja. To lahko vsak potujoči državljan ugotovi. Po Sevnici kritike gotovo ne bi bilo, če se z gradnjo na tak način sploh ne bi začelo. Kritika je za zaradi nenačrtnega dela. Sprašujejo se, zakaj so prezgodaj rušili uporabne objekte, barake in zopet postavljali provizorije? Zakaj so po nepotrebnem kopali in zopet zasipali jama, gradili nepotrebne temelje? Zakaj so že ves potreben material skoraj dvakrat pripeljali in zopet odpeljali? Zakaj ni ostalo pri prvemu načrtu, če se je z delom že začelo? Zakaj so bili postavljeni in razdrti betonski opaži brez uporabe in zakaj se ne nadaljuje z delom po drugem načrtu, če se je delo pričelo? Material je bil na razpolago, izvršena je bila lokacija, izdano gradbeno dovoljenje z utemeljitvijo, da so denarna sredstva na razpolago. Kdo je sploh odgovoren za tako negospodarsko početje?

Vrednost nesmotrnega dela in trošenja materiala gre gotovo v težke milijone. Ali se ne bi raje ta denar uporabljal za gradnjo stanovanj. Brez dvoma bi z zapravljenim denarjem pri gradnji sevniske postaje zgradili lepo število stanovanj. V Sevnici je velika stanovanjska kriza in železnica ni zgradila, kljub precejšnemu številu železniškega osebja, v Sevnici nobenega stanovanja. Na vse to želijo sevniski volivci končno javen odgovor od odgovornih, zlasti sedaj, ko je železniški kolektiv prevzel upravljanje železnic v svoje roke. R. C.

Iz posvetovanja dopisnikov in sodelavcev PT

V nedeljo dopoldne je bilo v Čateških Toplicah posvetovanje dopisnikov in sodelavcev uredništva Posavskega tednika, katerega se je udeležilo preko 20 ljudi iz vsega krškega okraja.

Nakazanih je bilo precej nujnih vprašanj, damih nekaj pametnih predlogov za izboljšanje lista. Predlagali so, naj se objavljajo v pretežni večini take stvari, ki zanimajo našega kmeta, razni politični komentarji, iz pionirskega življenja, vsak mesec naj bi bila priloga za naše žene in gospodinjstvo itd. Predlagali so, kar smo pozneje tudi sklenili, da bi izhajal Posavski tednik odslej ob petkih in ne ob sobotah, da bi ga sleherni naročnik prejel do nedelje, tudi v oddaljenejših hribovskih vaseh.

To je bilo prvo posvetovanje, ki ga je sklicalo uredništvo Posavskega tednika, kjer smo prišli do zaključka, da so slična posvetovanja zelo koristna.

Popravek
V 17. številki PT se je vrnila neljuba pomota na 2. strani; II. odstavek se praviloma glasi: »Podobno je bilo s komornim kvartetom SKUD »Viktor Parma iz Krškega, ki je maloštevilne poslušalce povsem zadovoljil« in ne komaj zadovoljil.

Dr. Mirko Krištofič

„Štajerska v borbi“

5. septembra letos bo na Ostrožnem pri Celju veličastno partizansko zborovanje »Štajerska v borbi«. To zborovanje bo zbor vseh borcev enot NOV in POS, ki so se borili na področju IV. operativne cone, političnih delavcev s terena. Vseh borcev iz Štajerske, ki so se borili v NOV in POS na ostalih področjih naše republike ter v enotah NOV in POJ bratskih republik. Nadalje bo to zbor vseh izseljencev in internirancev, ki jih je okupator izselil ali interniral s področja IV. operativne cone.

Pripravljalni odbor za proslavo »Štajerska v borbi« poziva vse borce partizanskih enot iz Štajerskega, Koroškega in Prekmurja (XIV. divizije, brigad — Slandrove in Zidanškove, odredov — Kamniško zasavskega, Lackovega, Kozjanskega, Vzhodno- in Zahodno-koroškega, Kokrskega, Pohorskega, enot DVV, borcev kurirskih relednih stanic, partizanskih bolnišnic, tiskarn, delavnic itd.), nadalje vse politične aktiviste, internirance in izseljence, naj se te svečane proslave udeležijo.

V ta namen naj vsi tovariši, bivajoči na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju, na katere se nanaša gornji poziv, pošljejo na sedeže Zveze borcev svojih okrajev naslednje podatke:

1. Ime in priimek ter partizansko ime.
 2. Kdaj je vstopil v NOV oziroma postal politični aktivist na terenu, bil izseljen ali interniran ter do kdaj.
 3. Katerim zgoraj navedenim enotam oziroma organizacijam je pripadal (brigadi, odredu itd.). Če je bil aktivist, kje je bilo njegovo delovno področje.
 4. Kakšen položaj, funkcijo ali čin je imel.
 5. Katera odlikovanja ima.
 6. Točen naslov sedanjega bivališča.
- Na osnovi navedenih podatkov se bodo bivši borci in aktivisti porazdelili v tiste enote, v katerih so se nahajali ob vstopu v NOV in POS na področju Štajerske in Koroške. Bivši borci, ki niso vstopili v NOV in POS na področju Štajerske in Koroške, pa so se borili na tem področju, se bodo razporedili v enote, ki so se nahajale na tem področju. Iz bivših borcev ter političnih aktivistov Štajercev, Korošcev in Prekmurcev, ki so se borili v NOV in POS v ostalih krajih LRS in FLRJ, se bo za zbor formirala posebna enota.

Ker je mnogo tovarišev iz zgoraj navedenih enot v ostalih okrajih Ljudske republike Slovenije, v ostalih republikah ter enotah JLA, naj omjene podatke pošljejo na naslov: Glavni odbor Zveze borcev LRS, pripravljalni odbor »Štajerska v borbi«.

Ti podatki naj se pošljejo najkasneje do 15. junija 1954 Ljubljana, 11. maja 1954.

Glavni odbor Zveze borcev Slovenije
Pripravljalni odbor

Zakaj se podjetja branijo zaposliti borce iz NOV?

Na okrajni odbor Zveze borcev v Krškem čisto prihajajo borci, ki prosijo, naj bi posredovali pri podjetjih, da bi dobili lažjo zaposlitev. Kajti izbrani in oboleli zaradi posledice iz NOV niso sposobni opravljati težja dela, medtem ko je v različnih podjetjih dosti delovnih mest, ki jih opravljajo ljudje, ki so sposobni za težja delovna mesta. Kljub temu pa podjetja čisto nimajo razumevanja, da bi zaposlila borce iz NOV. Tako n. pr. gradbeno podjetje »Pionir« na Vidmu ni hotelo zaposliti borca od leta 1943, ki boluje na posledicah dobljenih v borbah. Kakor mnogi drugi se je tudi on obrnil na OOOZ s prošnjo, naj bi se mu izdalo priporočilo za lažjo zaposlitev. OOOZ je seveda ustregel njegovi prošnji in s tem storil svojo dolžnost, ni pa bilo istega razumevanja pri šefu delovišča na Vidmu tovarišu ing. Črnaku, ki je ob neki priložnosti (pri Jesensku) izjavil, da njegovo podjetje ni hiralanca za borce. Zasmehoval je OOOZ, češ da hoče zaposliti vse borce pri »Pionirju«, kar seveda ni res. Zalostno pa je, da ing. Črnak ni ne poskuša pomagati pomoči potrebnim borcem, zlasti še, ker mu je zapupano, da vodi podjetje, ki je last družbe.

Na žalost je takih primerov več, skoraj pa ni primera, da bi se podjetje zanimalo, kako je z borci, ali so vsi zaposleni itd. Kakor da niso borci tisti, ki jim gre za slabo plačo, da delovni kolektivi upravljajo tovarne in podjetja. To je velika pridobitev, ki je ne bi bilo brez revolucije. Tega se morajo delovni kolektivi zavedati in zato naj ne bo več primera, da bi se podjetje branilo zaposliti borce. S.

Objava

Dne 29. maja 1954, ob 9. uri dopoldne, bo XV. seja Okrajnega zbora in zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora v domu »Partizan« v Krškem s predlogom sledečega dnevnega reda:

1. Izvolitev dveh overovateljev zapisnika.
2. Poročilo o funkcioniranju planskih instrumentov v 1. tromesečju 1954.
3. Razprava in sklepanje o reorganizaciji gozdarske službe: a) imenovanje upravnika Okrajne gozdne uprave.
4. Razprava in sklepanje o predlogu predačuna dohodkov in izdatkov gozdnega sklada in vodnega sklada Okrajnega ljudskega odbora za leto 1954.
5. Razprava in sklepanje o predlogu Odloka o stanovanjski skupnosti na območju okraja Krško.
6. Razprava o odloku dopolnilnih plač; a) razprava in sklepanje o osnutku odloka o uvedbi dopolnilnih plač državnih organov OLO ter njegovih predračunskih ustanov in zavodov; b) razprava in sklepanje o potrditvi pravilnikov o plačah uslužbencev v zdravstvenih ustanovah; c) razprava o potrditvi odloka o uvedbi dopolnilnih plač uslužbencem občinskih ljudskih odborov.

7. Dopolnitev Sveta za prosveto in kulturo.

8. Razrešitev in novo imenovanje šefa Posredovalnice za delo.

9. Razrešitev nekaterih članov in namestnikov Okrajne komisije za kmetijski zemljiški sklad in imenovanje novih.

10. Potrditev določil o dodelitvi zemljišč in zemljiškega kmetijskega sklada gospodarskim organizacijam.

11. Razno.

Po zaključku seje obeh zborov pa bo v istih prostorih ob 15.30 IV. seja Okrajnega zbora proizvajalcev s predlogom dnevnega reda:

1. Izvolitev dveh overovateljev zapisnika.
2. Razprava in sklepanje o funkcioniranju planskih instrumentov v 1. tromesečju za leto 1954.
3. Sklepanje o načinu likvidiranja finančnih razmerij nastalih z ocenitvijo osnovnih sredstev gostinskih podjetij in gostišč.
4. Sklepanje o potrditvi zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1953.
5. Razprava po poročilih Komisij za pregled nekaterih gospodarskih organizacij na območju okraja.
6. Razno.

Iz tajništva OLO Krško

Sodni odmevi iz Brežic

ZARADI NEDOVOLJENE TRGOVINE

so bili pred okrajnim sodiščem v Brežicah obsojeni:

na mesec dni zopora pogojno za dve leti Franc Žibert z Bregov, ker je kupil 100 litrov vina v Vel. Podlogu za dve ženski obleki in moški jopič, nato pa to vino neupravičeno na drobno prodajal na svojem domu po 110 din;

na 8000 din denarne kazni ali 40 dni zopora Alojz Bračun, kmet v Dekmarcah, ker je od raznih prodajalcev v našem in celjskem okraju kupil 18 kub. metrov smrekove hlodovine po 7000 din, les razžagal v deske in jih naprej prodal v Zagreb po 14.000 din za kub. meter;

na 5000 din denarne kazni ali 25 dni zopora pogojno za dve leti Alojz Gramc, industrijski delavec iz Nove vasi, ker je kupil od neznanega kmeta na Hrvaškem 650 litrov vina po 80 din in ga na svojem domu na drobno prodajal po 120 din;

na 4000 din denarne kazni ali 20 dni zopora Martin Colarič, kmet iz Sel, ker je kupil od raznih kmetov za gostilničarko Alojzjo Medičevo najmanj 2500 litrov vina in prejel zanj najmanj 3000 din nagrade;

na 4000 din denarne kazni ali 20 dni zopora Jože Barbič, kovač v Šutni, ker je kupil od Kmetijske zadruge Podbošče 220 litrov vina in ga prodajal na drobno raznim strankam;

na 1000 din denarne kazni ali pet dni zopora za dobo enega leta Rafael Zupančič, delavec pri Pionirju v Krškem, ker je kupil v Kostanjevici ovco, jo z domačo ovco zvejal zakaj ter meso razprodajal po 160 din.

KRIVE PODATKE ZARADI DAVKOV

so dajali in bili zato obsojeni: na 6000 din denarne kazni ali 30 dni zopora Jože Krošelj, kmet v Okljukovi gor, ker je prijavil komaj tretjino svojega lanskega vinskega pridelka, ki ga je imel v resnici 3000 litrov; na 5000 din denarne kazni ali 25 dni zopora pogojno za eno leto Franc Zerjav, kmet iz Curnovca, ki je prijavil le 1700 litrov vina namesto celotno količino 3800 litrov;

na 5000 din denarne kazni ali 25 dni zopora pogojno za dve leti Viktor Osojnik, kmet s Spodnje Sušice, ker je zatajil 1000 litrov vina;

na 5000 din denarne kazni ali 25 dni zopora pogojno za eno leto Franc Pintarič, kmet iz Vitne vasi, ker je zatajil 700 litrov vina;

na 3000 din denarne kazni ali 15 dni zopora pogojno za dve leti Ivan Kovačič, kmet na Brezovici na Bizeljskem, ker je zatajil 700 litrov vina;

na 3000 din denarne kazni ali 15 dni zopora pogojno za eno leto Anton Travnikar, kmet v Dramljah, ker je zatajil 1200 litrov vina;

na 3000 din denarne kazni ali 15 dni zopora Andrej Žmavc iz Vitne vasi, ker je zatajil 1790 litrov vina;

na 2500 din denarne kazni ali 12 dni zopora pogojno za eno leto Terezija Jagodič, kmetica na Piršenbregu, ker je zatajila 868 litrov vina.

JAVNI PROMET JE OGROZIL

šofer tovarne opeke Napred v Samoboru Dragotin Ljubej, ko je vozil proti predpisom s tovornim avtomobilom po kolovozni poti iz Zagaja proti Bistrici-Podsreda. Pri stiku s kolovozno potjo na glavno cesto je

opazil, da prihaja po glavni cesti z njegove leve strani tovorni avto zadruženega podjetja »Posavje« v Krškem. Ker je imel ta krški avto prednost vožnje, je obdolženi Ljubej za trenutek ustavil svoj avto, vendar ga je zopet pognal, preden je bil krški avto mimo. Zato se je zaletel v desni blatnik tovornjaka »Posavje« ter mu povzročil za 9000 din škodo in ogrozil življenje več oseb na avtomobilu. Ljubej je bil obsojen na dva meseca zopora pogojno za tri leta.

Z VILAMI JE ZABODEL

v roko delavca Jožeta Bariča med prepirom delavec Jože Škoda iz Gazic. Obsojen je bil na 21 dni zopora.

Vpis v Gostinsko šolo 1. 1954/55

S šolskim letom 1954-55 je prevzela Gostinsko šolo Gostinska zbornica LRS. S tem je bila ustvarjena tesnejša povezava operative s šolo ter so zagotovljeni šoli ugodnejši pogoji za strokovno usposobitev učencev.

Praktični pouk je v šolskem obratu Hotel Bellevue, kjer se lahko učenci do potankosti spoznajo z delom v střežbi, kuhinji kakor tudi hotelskih poslih ter dobe vpogled v celotno obratovanje gostinskega podjetja. Šolski obrat je namreč gostinsko podjetje odprtega tipa, namenjen praktičnemu usposabljanju učencev.

POGOJI ZA VPIS V ŠOLSKEM LETU 1954-55

V šolo se sprejemajo gojenci in gojenke z dopolnjenim 15. letom starosti. Zahteva se uspešno končana popolna nižja srednja šola. Za vpis v šolo je potreben zdravniški pregled. Vsi prijavitelci opravljajo tudi obvezen nastop (preizkus spretnosti, okretnosti, spomina itd.) ter sprejemni izpit iz slovenskega jezika (narek in obnova) in računstva (snov nižje gimnazije). Dijaki, ki so opravili nižji tečajni izpit na gimnaziji s prav dobrim ali odličnim uspehom, so oproščeni sprejemnega izpita iz slovenskega jezika in računstva. Kolkovane prošnje za sprejem je treba vložiti na ravnateljstvu šole do 7. junija 1954. Prošnji mora biti priloženo sprisrčevalo o dovršeni nižji gimnaziji ter rojstni list.

Sprejemni izpiti bodo 17. junija. Istega dne bo tudi obvezni zdravniški pregled.

Za naknadne sprejemne izpite je treba vložiti prošnjo do 5. septembra. Naknadni sprejemni izpiti pa bodo 15. septembra 1954.

Solsko leto 1954-55 prične 17. septembra 1954.

Vse morebitne spremembe bodo objavljene v dnevnem časopisu.

Starše in tudi učence vabimo, da si ogledajo Gostinsko šolo, Dom gostinske šole in obrat Hotel Bellevue 5. 6. ali 7. junija v času od 9. do 16. ure, ko jim bodo predavatelji šole ne le razkazali vse prostore, temveč tudi dali vsa pojasnila o pouku in delu učencev.

Podrobnejša navodila o sprejemu in o pouku v šoli daje Okrajna gostinska zbornica za okraj Krško.

KMETIJSKI RAZGLEDI

Koloradski hrošč

(Leptinotarsa decemlineata)

Tega rumenega krompirjevca, ki ima na krilih 10 črnih prog, je kaj lahko spoznati. Mislim, da ni več kmeti, ki bi ga ne poznali ali vsaj slišali govoriti o njem.

V krškem okraju, kjer so prvo okužbo odkrili že leta 1946, torej prvo v Sloveniji, živi koloradski hrošč mirno in brezskrbno življenje. In to zato, ker se mu za zdaj ni bati, da bi mu zmanjkalo hrane (krompir je namreč nam in hrošču glavna hrana) in ker se mu ljudje milostni in razumejo njegovo pravico do življenja. V Ameriki, kjer se je ta hrošč najprej razpasel, so gledali nanj s podobnimi očmi in z enako mislijo v srcu, nato so pa le spoznali, da ta nedolžni hrošček ni tako nedolžen kot se zdi.

Vprašujemo se: Zakaj ni tako nedolžen? Zato, ker se zelo hitro množi (vsaka samica, ki lahko živi dve leti, odloži vsako leto povprečno 700-800 jajčec ali skupno do 2400 jajčec) in ker lahko napravi le zaradi svojega številnega potomstva ogromno škodo. Saj je potomstvo ene same samice v poldrugem letu 8 milijard, ki potrebuje za svojo prehrano 1500 ha krompirjevih nasadov ali če se približamo našim razmeram dve tretjini krompirjevih nasadov v krškem okraju. Potomstvo 40 samic bi lahko požrlo ves krompir v Sloveniji.

Torej je strah upravičen. Tega se zavedajo vse države in

koloradski hrošč ni brez vzroka prištet med karantenske škodljivce. Država žrtvuje za uničenje tega škodljivca milijone, vendar vse kaže, da je uspeh dosežanih akcij neznamen, ponekod pa sploh ne smemo govoriti o uspehih.

V krškem okraju se kmetje — vse tako kaže — ne boje nedolžnih zverin, ki tihotapno iz njihve na njihovo svoje potomce. Nekoč, pred nekaj stoletji, so se kmetje te zemlje uprli graščakom, ker so živeli na račun njihovih žuljev. — Za tega gospoda pa, ki ga znanstveniki imenujejo Leptinotarsa decemlineata, ne najdejo kmetje dovolj korajže, čeprav ta gospod in njegova deca prav tako živi na račun njihovih žuljev. Le majhen je in še lep povrh — zato je vreden podcenjevanja.

Jaz pa pravim: Le vkup, le vkup uboga gmajna.

Na ljubljanskem barju so se pred dvema letoma kmetje posmehovali koloradarjem — to je tistim, ki so uničevali tega rumenega »božjaka«, lani pa so oblokanj prihiteli v Ljubljano s prošnjo: Za božjo voljo, pomagajte nam! Imeli so njihve rdeče od ličink in že je kazalo, da bodo brez krompirja. Takrat so prišli koloradarji kar prav. Ne rečem, da je v vsem krškem okraju huda nevarnost — vem pa, da bodo tam, kjer lani poletni in jeseni niso obrabali ali škropili, hrošči kmalu zmagali, če že niso, ker so, kot je

slišati, izvrstno prespali zimo. Naj navedem en račun: V Krškem pri stadionu je šlo, kot pravijo, 300 hroščev prezimovat. Pomnožimo 150 (približno polovica od teh je samice) z 800. Dobimo 120.000 hroščev. Da je od teh spet polovica samice, torej 60.000 z 800 — dobimo 48 milijonov hroščev v okolici stadiona.

Vse to nam narekuje, da se bomo morali začeti temeljito boriti proti »božjekom«, da bo treba upoštevati vse uredbe in odloke, ki bodo prišli od okraja ali občin.

K organizaciji se bomo spet povrnili v eni prihodnjih številkih — za zdaj pa je dolžnost vseh pridelovalcev, da se pokorijo predpisom in da bodo vse prijave občinskih vodij za zatiranje koloradskega hrošča vzete kot argument za kaznovanje.

Ker je letošnja mokra pomlad zavrla delo na polju in s tem saditev krompirja smo preložili množični pregled krompirišč od 23. maja na 30. maj.

Vsi kmetovalci in pridelovalci krompirja morajo v nedeljo, 30. maja, pregledati svoje krompirjeve nasade in o pojavu hrošča javiti občinskemu vodji.

V prihodnjih številkih boste lahko prebrali navodila za uničevanje koloradskega hrošča in krompirjeve plesni. Saj je mokro leto primerno za razvoj plesni in uničenje krompirja.

Vsi kmetovalci in pridelovalci krompirja morajo v nedeljo, 30. maja, pregledati svoje krompirjeve nasade in o pojavu hrošča javiti občinskemu vodji.

V prihodnjih številkih boste lahko prebrali navodila za uničevanje koloradskega hrošča in krompirjeve plesni. Saj je mokro leto primerno za razvoj plesni in uničenje krompirja.

Ameriški sadjarski strokovnjak v Mariboru

Strokovnjak za sadjarstvo iz ZDA prof. Thies, ki je bil pri nas že v januarju 1953, nas je v preteklem tednu zopet obiskal ter imel razgovore s slovenskimi sadjarji na Primorskem, v Ljubljani in Mariboru. Zanimal se je za način uničevanja ameriškega kaparja in drugih škodljivcev in bolezni pri nas, obenem pa tudi, kako je z obnovo sadjarstva.

Govoril je o kaparju v Ameriki in med drugim poudaril, da je uničevanje škodljivcev in bolezni zelo intenzivno in kljub temu da imajo kaparja že nad štiri deset let, pridelava na 1 ha povprečno 20 do 30 tisoč kg sadja. Od tega je v najslabšem primeru 10 odst. neprimerne za trg kot prvotno, zato se uporabi za industrijsko predelavo, ki pa ima zelo slabo ceno.

Kmetijska pospeševalna služba je tako organizirana, da lahko dobje vsak sadjar, če se zanima, s pomočjo letakov, radia, sestankov in posebnih navodil odgovor na vsako vprašanje glede uspešnega sadjarjenja. Glede nastopa posameznih bolezni in škodljivcev so sadjarji redno obveščeni, in ko je objavljeno n. pr. v radiu, da se je pojavila v tem pogledu neka nevarnost, da naj poškrbijo dreve v čveh ali treh dneh, pričnejo takoj z delom, ker so na osnovi izkušenj prepričani v uspeh. Vsa navodila dajejo strokovnjaki, ki so plačani od države in imajo stalno povezavo s terenom in sadjarji, ki so zopet združeni v raznih klubih, kjer nesebično razpravljajo o vedno novih izkušnjah.

Za uničevanje kaparja so strokovnjaki ugotovili in odbrali šest vrst parazitov — zajedalcev, ki jim na drevju uni-

Novice in dopisi iz naših krajev

Naj ji bo rahla zemljica

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je za vedno zapustila učenka 2. razreda osnovne šole v Globokem Pepca Slovenec. Meseca avgusta bi bila dopolnila deveto leto. Pepca je bila stara komaj šest let, pa je že znala pisati. Bila je zelo bistrice glave. Ko je začela hoditi v šolo, ji je bila šola največja skrb. Domače naloge je redno delala doma. Naj je bil dež ali sneg, ona je prišla v šolo. In iz vsega tega izvira njena prezgodnja smrt.

Pepca se je zelo prehladila in končno zbolela. Tako je ležala na bolniški postelji več mesecev. Večkrat je vprašala mamičo, kdaj bo ozdravela. Mamiča ji je odgovarjala, da takrat, ko pride pomlad, meseca maja. Tako zelo se je Pepca veselila pomladi. Mislija le, kako lepo se bo igrala s svojimi sošolci na cvetočih travnikih...

V najlepšem času, ko je vse cvetelo, je umrla 11. t. m. Sošolci in sošolke so ji prinašali cvetja okrog njene krste.

Na njen pogreb smo se pripravili tudi mi dijaki. Naučili smo se pesmi: »Pomladj vse se veseli«. Pri odprtem grobu se je njena prijateljica tov. Marina Vučajnik poslednjikrat poslovila od nje. Nato smo zapeli še

»Vigred se povrne«; sleherno se je oko orosilo.

Naj ji bo rahla domača zemljica in žvrgolenje ptic naj ji vsak dan prinaša tople pozdrave od šole, učiteljev, sošolcev in sošolk.

Silvana Kržan, dijakinja, Globoko

IZ KRŠKEGA

Na večer pred rojstnim dnevom maršala Tita se je v kino dvorani v Krškem vršila akademija, ki jo je priredilo TVD Partizan Krško.

Uvodoma je tov. Župančičeva v lepih besedah na kratko opisala življenjsko pot našega maršala Tita, nato pa so sledile fizikulture točke. Nastopili so cimbani, pionirji, mladinci in mladinke, člani in članice v raznih prostih, zletnih in simboličnih vajah ter vajah na orodju.

Akademija je dobro uspela in tudi obisk je bil zadovoljiv, saj je bila dvorana zasedena do zadnjega kotička.

Mladina iz Podbočja

V nedeljo popoldne, 23. maja, je v dvorani KZ v Podbočju pod vodstvom učiteljice tov. Helene, mladina iz Podbočja priredila veseloigro »Svojeiglavček«.

Vloge gostilničarja je imel tov. Kodrič, njegove hčerke Polonce tov. Colaričeva, služkinje Cile tov. Žugičeva, slupečka Jožeta tov. Hribar, turista Kohna iz Zagreba učiteljica tov. Majda in vodja Toneta pa tov. Žugič.

Vsi so svoje vloge prav dobro odigrali, posebno odlično pa je tov. Majda podala Kohna, vodica Toneta in hčerko Polonce.

Tov. Heleni in tov. Polakovi se zahvaljujemo za trud in ju prosimo, da nadaljujeta s prireditvami, kajti mladina je sposobna marsikaj koristnega nuditi narodu pod dobrim vodstvom učiteljstva, ki naj jim bo v spodbudo in veselje polna dvorana.

Publika pa prosimo, da bo v bodoče med dejanji mirna, ker sicer moti prireditve. P.

Razpis štipendij Sveta za zdravstvo in soc. politiko pri OLO Krško

Pri Okrajnem Ljudskem odboru pri Svetu za zdravstvo in socialno politiko za okraj Krško je osnovan fond za šolanje otrok padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. Da bi se višina štipendij pravilno razdelila na vsakega učenca-dijaka, je potrebno, da le-ti dostavijo tajništvu za Soc. politiko in zdravstvo pri OLO do 15. junija naslednje dokumente:

1. potrdilo, da so starši padli v NOV ali da so žrtev faš. nasilja ali da so prosilci sami sodelovali v NOV.
 2. potrdilo o imovinskem stanju prosilca in ostale družine, ki ga vzdržuje.
 3. potrdilo o višini prejemanja pokojnine oziroma invalidnine ali otroškega dodatka, ki ga družina, katera prosilca vzdržuje, že prejema.
 4. potrdilo o obiskovanju šole ter zadnji učni uspeh.
 5. mišljenje in predlog občinske Zveze borcev o dodelitvi in višini štipendije.
 6. kratek proslilcev življenjepisa.
- Višina štipendij se bo določala z ozirom na vrsto šole, v kateri se otrok šola, in to:
1. Za učence v osnovnih šolah do 2000 din mesečno.
 2. Za učence srednjih in strokovnih šol do 3000 din mesečno.
 3. Za študente na univerzah, visokih šolah in akademijah do 4000 din mesečno.
- Štipendija se poveča za 1000 din mesečno, če se učenec šola izven mesta, kjer prebivajo starši oziroma izven gospodinjstva, ki mu pripada.
- Prošnje, opremljene z gornjimi prilogi brez taks, naj prosilci do gornjega roka dostavijo tajništvu za zdravstvo in soc. politiko pri OLO v Krškem. O gornjem seznanite starše, rednike oz. skrbnike teh otrok in poskrbite, da bodo prošnje pravočasno vložene in da ne bo izostal nobeden otrok.
- Iz pisarne
OO ZB NOV Krško

BIZELJSKO

Tretja izmena tabornjenja obveznikov predvojaške vzgoje je bila v torek končana, četrta pa je te dni v Sevnici.

Obvezniki predvojaške vzgoje so se pokazali kot vzorni, disciplinirani mladinci, kar niso potrdili le predstavniki ljudske oblasti krškega okraja, temveč tudi višji oficirji JLA, tako tov. polkovnik Vodopivec iz Beograda, tov. major Pavlič iz Zemuna in Kocjančič iz Ljubljane.

Lepo urejena gradova v Kostanjevici in na Orešju pa bosta še dolgo pričala o njihovem bivanju, prav tako pa tudi o vodstvu tabornjenja, za kar moramo še prav posebno pohvaliti kapetana tov. Dušana Opaliča, tov. Ica Filipiča ter vse komandirje vodov. D. V.

Selekcijska postaja za perutnino v Selah pri Dobovi

Selekcijska postaja za perutnino v Selah pri Dobovi, ki prejme od OLO Krško 800.000 din kredita in zaposluje dva uslužbenca, ima trenutno 730 piščancev jerebičarske štajerske pasme; namerava pa imeti v bodoče vsaj 400 kokoši-jajčaric. Jajca bo selekcijska postaja imela v glavnem za valilnico, iz katere bo potem prodajala enodnevnne piščance. V letu 1951 so postavili dva kokošnjaka, ki so ju preuredili v notranjosti v letošnjem letu, iz okrajnega kredita pa bodo

nabavili valilnik, naredili okoli farme ograjo, prav tako pa tudi preuredili notranjost kokošnjakov: postavili bodo umetne kolkje, naredili v njih grede, popravili strehe. Kar pa so kreditov že črpali, pa so jih porabili za krmo za piščance in razni droben inventar.

Tako selekcijska postaja s pomočjo družbe vrši svojo nalogo in splošno zadovoljstvo: Širj donosno čisto pasmo jerebičaste štajerke, ki se je v Posavju po osvoboditvi skoraj popolnoma opustila. D. V.

Gasilstvo v novem veku

C. STAREJŠA DOBA (Nadaljevanje)

Uvedel je take tlačne cevi Jan van der Hayde v Amsterdamu leta 1672. Ker pa tudi niso dolgo držale, so poskusili s cevmi iz usnja, ki so jih spočetka sešili, potem pa skovali (znitali). Pa tudi te cevi so imele dve napaki, da so namreč bile sicer res bolj trpežne, toda zato neprimerno bolj okorne in drage. Že leta 1720 je tkalec Beck v Lipskem napravil prve tkane cevi, ki so se potem polagoma udomačile.

Skoraj istočasno s tlačnimi je uvedel pri brizgalni Jan van der Hayde tudi sesalne cevi (1672); bile so prvotno iz bakra, pozneje iz usnja. Točnejši podatki o tem pa manjkajo.

Pripomnil bi še, da so bile prve gumirane in preparirane korpne cevi izdelane šele leta 1874 v tvrdki Beuringen v Hannoveru.

Z uvedbo vetrnika, tlačnih in sesalnih cevi, je postala brizgalna, če jo motrimo iz čisto mehaničnega in teoretskega stališča, za gašenje prav sposobna priprava, s katero so lahko ogenj učinkovito in stanovito napadali in krotili. Toda za čim hitrejši naskok je bilo vse, dovoz, orodje in priprava preveč okorno, kakor vobče vsa gasilska opravila. Preden so brizgalno pripeljali, postavili in vse uredili, je minilo že toliko časa, da se je požar navadno že preveč razširil.

Temeljnih novosti v konstrukciji ročnih brizgal od teh časov ne beležijo več. Iz težkih, okornih orodij se je polagoma razvila današnja enostavna, priročna in praktična brizgalna in človeški pogon in je dobila v sredji preteklega stoletja prvo samodelujočo sovrstnico v parni brizgalni, ki jo je pa danes že popolnoma izpodrinila lahka motorna brizgalna.

Nauk o mehanizmu in fizikalnih temeljnih pojnih brizgalne je pa poglavje zase, ki ga tukaj ne bomo našli.

Kako globoko je bila prazna vera še v tem času iznajdb in tehnične napredka zasidrana ne le v preprostem ljudstvu, temveč tudi v najvišjih krogih, nam priča naslednja dva primera. Leta 1742 je izdal vojvoda Ernest Avgust sasko-weimarski tole naredbo: »Upoštevajte, da požari prizadevajo toliko gorja in jih je treba zato preprečiti, naročam, da mora biti v vsakem mestu in vasi pripravljene več lesenih krožnikov, s katerih je že kdo jedel in na katere se mora na praznik pri pojemajoči luni opoldne med 11. in 12. uro s sveže tinto in novim peresom narisati figure in napisati besede po priloženem vzorcu. Če izbruhne požar, se mora en tak krožnik

z besedami »v imenu božjega vreči v ogenj, in če se ogenj ne bi dal ukrotiti, se naj to ponovi še dvakrat, s tem bo požar gotovo pogasjen. Take krožnike morajo imeti shranjene v mestih župani, v vaseh pa rihterji, in jih morajo na naveden način v primeri sile uporabiti, vendar na; ostane ta naredba za meščane kakor za kmete tajna. Dano v Weimaru dne 24. decembra 1742.«

Tudi württemburski vojvoda Karel, ki je bil sicer vsestransko nadarjen vladar in dostopen za časovne novosti, je nekoč pri ognju skušal uporabiti neki »žegen« s tem, da je po navstevu jahal okoli požarišča in izgovarjal neke kozje molitvice.

Če je bilo v najvišjih krogih tako, si lahko mislimo, kakšne prazne vere so bile v navadi šele pri preprostem ljudstvu!

(Dalje prihodnjič)

FRANC SETINC:

Hrepenenje

(Nadaljevanje in konec)

Cez minuto ali dve je zagledal zasledovalca, ki si je s težavo utiral pot skozi grmovje. Ko je prišel od drevesa, na katerem se je skrival Franc, je za hip obstal in si z robcem obrisal poten obraz. Nato je tekal dalje in kdaj pa kdaj ustrelil iz brzostrelke. Ko je prišel na kraj gozda, se je pognal v bližnjo koruzo, misleč, da je ubežnik po njej nadaljeval pot. Cez čas je bilo slišati streljanje že daleč stran od gozda.

Franc je na drevesu počakal noči. Šele ko je legel siv mrak v dolino, je zlezal na tla. Previdno se je splazil proti koruzi, od tam pa po polju dalje proti hribu...

Pot ga je peljala mimo doma. Za trenutek je obstal, kakor bi pomislil, če sme kar tako mimo žene. Odločil se je nadaljevati pot. Nekaj korakov od poslopja pa je zopet obstal.

»To noč lahko prebijem pri njej,« je pomislil. »Nemci ne vedo, kdo sem...« Kot že tolikokrat se je spomnil ženinih besed: »Nemci še vedno mislijo, da si na delu v Nemčiji...«

Sedaj je po tolikem času zopet doma. Kakor v potrdilo iz njegove ugotovitve, je žena zaropotala z lonci, ki jih je predevala na štedilniku.

Bojno se je nasmehnil. Kako brezskrbna je? je pomislil. Če bi ji zaupal resnico, bi bila drugačna...

Nekaj težkega je čutil v sebi. Nekaj ga je dušilo. Tudi srce je bilo močno, v presledkih, kakor da bo zdaj zdaj prenehalo biti. Hkrati pa so se mu vsiljevala vprašanja: Kaj če ti bodo sledili s psi? Ali se ti ne zdi, da tvegaš njeno in svoje življenje? Kaj pa dolžnost, ali si nanjo pozabil? Tovariši mislijo, da si jih morda že izdal... Premisli...

One druge misli so bile bolj bodrilne: Nemci mislijo, da si zbežal v hribe. Ne bodo ti sledili. Tudi ne vedo, kdo si in kje živi tvoja žena. Na Reziko ne bodo pomislili. Saj vedo, da je njen mož v Nemčiji...

Zena, ki se je prikazala na pragu, je prekinila njegove misli. Na mizo je položila domače klobase, kruh in čaj. Nato je prišla k njemu in ga prijala za roko.

»Pridi, Franc! Lačen si...«

Potegnil jo je k sebi in strastno poljubil.

Ona se mu je izvila iz objema. »Celo noč bom tvoja, ljubi... Sedaj se pa lepo vsedi za mizo in pojej vse, kar sem ti pripravila...«

Te njene besede so ga vžrdoštile. Spomnil se ga na čase, ko še ni bilo vojne in je ona kakor danes skrbela za nj.

Vtem ko je jedel klobase in prigrizoval kruh, je pogledoval na ženo, ki mu je sedela nasproti. Nič se ni spremenila, si je mislil. Zadovoljen je bil nad rdečico, ki se je zrcalila na njenem obra-

zu. In vesel je bil zdravja, ki je kipeljo iz njenih prsi.

Kakor bi uganila njegove misli, mu je rekla:

»Franc, ali kaj misliš na življenje, ki ga bova živela po vojni? Veš, večkrat se ukvarjam z mislijo na nove čase, ki prihajajo? Prvo, kar si bom želela, bo otrok...«

Ob teh njenih besedah se je nehote nasmehnil. Spomnil se je njunega življenja pred vojno. Takrat sta, še preden sta se poročila, sklenila, da ne bosta imela otroka, dokler si ne bosta prikrbela vse potrebno za življenje. Hišo je sicer podedoval, toda potrebovala sta še toliko drugih stvari. Sklenila sta, da se bosta oba zaposlila v mestu. Ostala sta samo pri sklepu, kajti niti eden niti drugi ni dobil zaposlitve. Šele nekaj tednov pred prihodom Nemcev se je on zaposlil na žagi v sosednji vasi. In tako sta ostala brez otroka...

»Prav gotovo bo drugače, Rezika,« ji je odgovoril.

Prinesla mu je sveže perilo, v katerega se je preoblekel. Kakor bi se rešil težkega bremena, se mu je zdelo, ko je odvrglj umazane cunjice, ki jih je prej imel na sebi.

Ko je legel v posteljo, mu je bilo, kakor bi se prerodil. Mehkoba in vonj posteljne perila sta ga omamila, da je nehote zaprl trudne veke. Vzdramil se je šele, ko je zažutil ženo, ki je potem, ko je ugasnila luč, legla poleg njega.

Šele čez čas sta se zavedala. Kakor vselej, sta se tudi to pot

razveselila prijetne utrujenosti, ki je sledila prijetnemu telesnemu uživanju. Ležala sta vznak in se vdajala sanjskim mislim na bodočnost.

Toda Franca so kmalu zapustile prijetne sanje. Misel na preživetvo, mu ni dala miru. Kaj če mi bodo sledili s psi? Se je vdrug strohoma vprašal. Ni se bal toliko zaradi sebe, kolikor se je bal zaradi žene, ki je ležala poleg njega tako spokojno in mirno, kakor da se ni nič zgodilo in da jima ne preti nobena nevarnost.

Se je časi ga je nekaj v notranjosti opozarjalo, naj se poslovi in nemudoma odide...

Morda bi bil prislunil temu notranjemu glasu, da se ni tisti trenutek prižela k njemu in se zagrizla v njegove ustnice. Vdal se je navalu njene strasti in pozabil na vse — tudi na nevarnost...

Nato sta oba hkrati planila pokonci in prislunila laježu psov.

Nemci so mi na sledil je presunilo njegovo notranjost.

Zena se ga je krčevito oklenila: »Franc, Nemci so...«

Ali je kakšen izhod? Seveda ga ni... Okna gledajo na dvorišče, a tam so že Nemci... Ali je bilo tega treba? Uničil si sebe in ženo... Kaj si bodo mislili tovariši o tebi, ko bodo zvedeli, kako kljavno si končal? ... so ga kljavno tiste misli, ki so ga prej vedno opozarjale.

Na sebi je čutil drgetajoče telo svoje žene. Trdno jo je prijel in stresel.

»Rezika, najin položaj je brez-

upen! ... Toda rotim te, imej vsaj malo poguma v sebi! ... Branila se boval...«

Narajna vrata je začel nekdo udarjati s pestmi. Ropotanje po vratih je spremljal lajež psov, ki so se zaganjali proti oknom. Razločno je bilo slišati prasketanje njihovih tac po oknih.

Postavila sta se k vratom. On je imel v roki sekuro. Ko je prijel k sebi ženo, da bi jo zadnjic poljubil, je rekla:

»Morda še ni vse končano? ... Izgovoriva se, da si prišel iz Nemčije na dopust...«

S poljubom ji je zadušil besede. Rekel ji je:

»Rezika, opusti mi! Hrepenenje bo krivo najine smrti... Po-begnil sem iz zapora... Zato ne pričakuj usmiljenja...«

Odpahnil je zapeh na vratih in zamahnil s sekuro po prvem, ki je z električno svetilko v roki planil v vežo. Strel iz brzostrelke drugega ga je podrl na tla. Zgrudil se je pod noge svoji ženi.

»Morilci!« je zakričala in se pognala proti ubijalcu svojega moža. S prsti, ki so ojekleneli v sivi grozi, se je zarila v njegov obraz, v tem, ko so ji krogle iz njegove brzostrelke parale prsi...

Kmalu potem je partizanska patrola, ki se je mudila na bližnjem hribu, zagledala ognjene žublje, ki so prodrli skozi streho Francetovega doma.

»To delajo iz maščevanja, ker ni nikdar izdal!« je rekel vodnik, ki ni niti malo slutil, kako blizu svobodi je že bil njegov tovariš...

FIZKULTURA IN ŠPORT

Veliki uspehi društva

TVD „Partizan“ na Senovem

V počastitev rojstnega dne predsednika Jugoslavije maršala Tita je Društvo TVD „Partizan“ na Senovem pridelilo 22. t. m. zvečer slavnostno akademijo z izbranimi in bogatimi sporedom, ki je obsegal 17 točk ter je pri njem sodelovalo nad 100 članov. Nastopili so cici-bančki, pionirji ter starejši mladinci in mladinke. Vse točke, ki so se prednašale, so bile dobro izvedene. Dvorana je bila polna. Vsi, ki so prisostvovali tej prireditvi, so lahko spoznali, koliko truda, požrtvovalnosti in ljubezni do dela za našo mladino je bilo vloženega v to stvar. Cici-bančki so prav lepo odigrali svoj ringaraja, nato se je pa od točke do točke stopnjevalo. Pionirke v nastopu s krogi, pionirji s palicami in zopet pionirke z venčki itd. V drugem delu programa so pa mladinci in mladinke na orodju pokazali skoraj neverjetne akrobacije. Vrhunec vsega je bil pa nastop folklorne skupine, kar je občinstvo tako navdušilo, da so morali točko ponoviti.

V nedeljo dopoldne je bilo lahkoatletsko tekmovanje, kjer je nastopilo 45 tekmovalcev. Popoldne se je pa vršila prvenstvena nogometna tekma med nogometaši „Partizana“ in društvom „Partizan“ iz Rogatca. Med odmorom so zmagovalcem atletom bile podeljene lične diplome in nagrade, katere je prispeval rudnik in drž. trgovsko podjetje „Preskrba“.

Društvo bo prihodnje leto s „Svobodo“ slavilo desetletnico svojega obstoja. Predsednik društva je Ante Horjak, ki ne utrudljivo dela za uspeh in napredek. Vseh pripadnikov

Iz Vidma

V nedeljo dopoldne so se začeli zbirati ljubitelji vodnega športa okrog olimpijskega bazena na Vidmu in čakali slavnostne prireditve. Pred tem se je v sindikalni dvorani Tovarne celuloze in papirja zbralo okrog 200 ljudi, ki so prisostvovali slavnostni podelitvi 18 zlatih kolov in najboljšim waterpolistom Jugoslavije. Podelili jih je zastopnik Plavalne zveze Hrvaške ter jim iskreno čestital; čestitali so jim tudi zastopniki OLO Krško in občine. Kolajne so lične, tetovirane z imenom in letnico 1953 ter z geslom Trofeja — Italija — Nymegen.

V imenu nagrajencev se je Zvezi zahvalil tov. Ciro Kovačič, kapetan moštva, ki je dejal, da se bodo tudi v bodoče športno borili in gledali, da ne bodo zatemneli slavni dni.

Po zaključeni svečanosti so se pričele najprej plavalne tekme, nato pa še v waterpolu. Rezultati najboljših plavalcev so bili:

- 50 m hrbtno: Škanata 32,4.
- 50 m metuljček: Trojanovič 22,6.
- 50 m prosto: Jeger 27,4.
- 50 m prsno klasično: Paudur 35,7.

Za tem je sledila waterpolo tekma med A in B reprezentanco. Igrali so dvakrat po 15 minut. Končni rezultat je bil 5:3

društva je nad 250, telovadečih 182. To število bi se lahko mnogo povečalo, če bi imeli za to primerno dvorano in več sodobnega vadbenega orodja. Da je mogoče doseči take uspehe, je največja zasluga načelnika tov. Slava Urbančiča in načelnice prof. Darinke Kolarjeve. Poleg teh tudi z vnumo sodelujočio prof. Habihotva, Knezo-va in Kavčičeva kakor tudi Voduškovca. Vsi si prizadevajo, da bi se v društvu vključilo čimveč delavske mladine. Gmotno jih še največ podpira rudnik, sindikalna podružnica rudarjev in krajevni sindikalni svet. Od občine ali od okrajnih

Bogat spornih spored v Krškem

TVD Partizan (Krško) : Laško 10:3 (4:0)

V nedeljo, 23. maja, je bila odigrana prvenstvena nogometna tekma v Krškem. Na igrišču se je zbralo lepo število gledalcev, ki so bili priča slabi igri gostov. Igralce je motil spolzki teren, ker je pred tekmo deževalo. Gostje so v začetku začeli z napadi, ki pa niso prinesli nikakih uspehov. Domačini so se otresli začetnega pritiska in začeli s protinapadi ter pritisnili nasprotnika v obrambo.

V 17. min. potrese Bizjak iz lepega predločka Potočana mrežo gostov. V kratkem presledku v 25. in 26. min. zabije Mlakar dva gola. Že v 31. min. Tihole v bombo postavi rezultat polčasa.

V 39. min. zastrelja Laško 11-metrovko, ki se odbije od prečke.

Po odmoru že v 2. min. Laško zniža rezultat zaradi nezanesljive obrambe. V protinapadu v 6. min. Bizjak povisna na 5:1, ter v 7. min. Krško zabije lasten gol.

V 11. min. duhovita kombinacija, ki se konča z bombo Tiholeta tik nad prečko. V 13. min. uide Škafar, ki sname žogo nasprotnemu igralcu z glavo in v solo akciji postavi na 6:2. Ta igralec se od igre do igre boljša in je odlično desno krilo. V 15. min. Mlakar zabije efektan gol. Vratar gostov je nemoč pred razigranim napadom domačinov. V 17. min. Potočan po levem krilu in v solo teku potisne usnje mimo nemočnega vratarja. V 26. min. dosodi sodnik zaradi prekrška prosti strel iz 16 m, žoga se odbije od živega zida domače obrambe. Iz gneče in čistega of-

in republiških forumov še do sedaj niso dobili nobene pomoči, kakor da se le-teh mladina nič ne tiče. Niti moralne podpore niso deležni ne od lokalnih, še manj pa od okrajnih faktorjev. Če bi okrajni odbor „Partizana“ v Krškem videl vsaj nekoliko dalje kakor do konca svojega nosa, ne bi poslal tak „zapisnika svoje seje, kjer je dobesedno zapisano, da je društvo „Partizan“ na Senovem nedelavno, da se predsednik in nekateri funkcionarji bolj zanimajo za nogomet ko pa za druga dela v društvu. Prav ti funkcionarji pa pravijo: Kljub temu, da nimamo ne gmotne ne moralne podpore, bomo šli po začetni poti naprej z namenom: vzgajati mladino v zdrave in predane ljudi socialistični Jugoslaviji. F. A.

sida je sodnik priznal gol, ker žoga sploh ni prešla gol črte. V 27. min. iz gneče pred vrati gostov Bizjak zabije gol. V 38. min. ponoven pobeg Potočana, ki postavi končni rezultat tekme. Vrstijo se še ugodne prilikožnosti za zvišanje rezultata. Tudi gostje poskušajo znižati rezultat, ko sodnik odzvižga konec tekme.

Sodnik Puntar iz Trbovelj je sodil v splošnem dobro, zamerimo mu pa priznanje problematičnega gola. Pohvaliti je napad in krilsko vrsto, ki je pokazala dobro povezavo in kombinatno igro. Obramba je bila na momente negotova.

Pri gostih je bil levji branilec dober in srednji napadalec.

TVD Partizan : Internat (Krško) 0:2 — pionirji

V predtekmi so prvič nastopili pionirji Partizana in internata 2:0. V dokaj živi igri so pionirji predvedli dokaj dober nogomet. Nekaj posameznikov je bilo prav dobrih, obetajo biti dobri nogometaši. Vsako društvo bi moralo imeti pionirje in mladince.

TVD Partizan (Krško) mlad. : TVD Partizan (Sevnica) mlad. 1:5 (1:1)

V drugi predtekmi mladincev Krškega in Sevnice so po boljši igri zmagali mladinci iz Sevnice.

Ostale prvenstvene tekme II. podzvezne skupine:

Partizan (Senovo) : Partizan (Rogatec) 2:2
Partizan (Brežice) : Svoboda (Kisovec) 2:2

Razpis

za sprejem slušateljev v Politično šolo pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS razpisuje sprejem slušateljev v redni petmesečni tečaj, ki se prične 1. septembra t. l. Šola je namenjena predvsem delavcem in delavkam, zaposlenim v industrijski proizvodnji, in tudi politično aktivnim članom vseh množičnih organizacij.

Interesenti naj do 15. junija 1954 pošljejo prijave na upravo Politične šole pri CK ZKS — Ljubljana, Parmova št. 37, telefon 23-981 int. 206.

V prijavih naj prosilci navedejo: osebne podatke, katere šole in tečaje so obiskovali, staž in funkcije v političnih organizacijah, osnovni poklic in zaposlitev, višino mesečnih prejemkov.

Gojencem izven Ljubljane je zagotovljeno bivanje v internatu Politične šole. Vse podrobnejše informacije lahko dobijo zainteresirani pri Upravi Politične šole in na Okrajnih komitetih svojega okraja. UPRAVA ŠOLE

Sami bomo krivi, če bomo brez kurjave, ne pa rudarji in trgovska podjetja s kurivom

V pretekli zimi je nastala velika škoda v industriji, ker so gospodinjice z naročili kurjave odlašale na zira, čeprav so jih trgovska podjetja pravočasno opozarjala, da jeseni in pozimi rado primanjkuje premoga. Kajti v jesenskem času nastanejo težave pri dobavi in dostavi, ker so v tem času vsi razpoložljivi vagoni potrebni za prevoz žita, sladkorne pese, krmil itd. Tudi sneg in mraz povečata težave; predvsem pri rudnikih z dnevnimi kopi, istočasno pa tudi pri prevozu na železnici. Na podlagi vseh teh izkušenj minule zime svetujemo zato vsem naj naročajo in vskladišča kurjavo (zlasti premog) že v poletnih mesecih. Gospodinjice, pozor! Trgovsko podjetje „Petrošnja“, poslovalnica z železnico, sprejema naročila za premog vsak dan od 7.—12. in od 14.—17. ure. Tudi vsa navodila o cenah dobavljaj in naročilih dobite pri: trgovskem podjetju „Petrošnja“ Krško, poslovalnica št. 7.

SEJMI

v okraju Krško: 31. maja v Boštanju. 5. junija v Podstrelju.

v okraju Klanjec: 1. junija v Velikem Trgovišču.

v okraju Celje-okolica: 1. junija v Lembergu. 4. junija v Pristavi

Kino Brežice

28.—30. maja: premiera franc. filma: »ZGODOVINA ENE LJUBEZNI«. FN 14. Louis Jouvet, Danny Robin.

1.—3. junija: premiera jugosl. filma: »STOJAN MUTIKAS«. FN JNA

4.—6. junija: premiera ameriške. filma: »OZLOGLAŠENA«. FN 15. Gary Grant, Ingrid Bergmann.

Kino Krško

29.—30. maja: ameriški barvni film: »VELIKI CARUSO«.

2.—3. junija: angleški pustolovski film: »IZOBČENEC Z OTOKA«.

Kino Sevnica

29.—30. maja: avstrijski film: »STREL SKOZI OKNO«.

Kino Kostanjevica

29.—30. maja: mehiška revolucionarna drama: »EN DAN ZIVLJENJA«.

Kino Dobova

29.—30. maja: slovenski umet. film: »JARA GOSPODA«.

ZAHVALA

Podpisani Polovič Ivan, Kostanjevica 49, se zahvaljujem Državnemu zavarovalnemu zavodu v Krškem, ki mi je iz naslova gasilskega zavarovanja za utrpelo nezgodo z dne 17. decembra 1953 zelo ažurno in kulantno priznal in izplačal odškodnino.

Vsem članom gasilcem pa toplo priporočam, da se dosledno zavarujejo pri DOZ

Ivan Polovič

PREKLIC

Romih Jakob iz Zagaja št. 5, občina Bistrica ob Sotli, se najlepše zahvaljujem tovarišem: Ferdu Kuneju iz Trebč št. 15, Jožetu Osojniku iz Trebč št. 6 in Francu Uršiču iz Zagaja 36, da so odstopili od zasebne tožbe. Ugotovilo se je, da niso bili krivi, česar sem jih dolžil, krivi so bili drugi, ki so me na ta dejstva pripravili.

Romih Jakob

Pepče

pripoveduje...

Blizu se poletni čas. Ker nam je doslej vreme tako nagajalo, da o kakih pomladi sploh govora ni, upajmo, da bomo vsaj v poletju preživljali pomlad. Zaradi te vremenske muhavosti je tudi priroda iztirila in je v najmanj enomesečnem zaostanku. V zaostanku smo seveda tudi s pričetkom kopalne sezone, razen na Vidmu kjer naša državna reprezentanca waterpola že pridno trenira.

Te dni so imeli waterpolisti na videmskem bazenu neko svečanost. Razumljivo je, da je svečanost privabila nešteto gledalcev med katerimi je bil posebno zastopan nežni spol, ki je občudoval stasita in mišičnata telesa državnih favoritov. Ako občudujemo nekaj lepega, razumem, da pa se človek zamakne v nekaj in pri tem pozabi na svoje dnevne posle, ni mogel razumeti moštice, ki je zaman čakal doma na svojo ženičko, da bi mu postavila obed na mizo. Ljuba ženička ni imela seveda časa ker je bila vse dopoldne v neki zamaknenosti. obuduje waterpoliste.

Gnojnica je v kmetijstvu važno gnojilo, statistiki so ugotovili, da se zaradi neurejenih gnojišč izgubi letno za tri milijarde dinarjev tega važnega gnojila. Kakor je gnojnica zelo koristna rastlinam, tako je zelo škodljiva avtomobilu če se zapelje vanjo. Posebno slabo učinkuje na moderne čevlje in lepo zlikane hlače, ako mora človek do kolen po njej gaziti. Zato

VABILO

Glazbena šola v Brežicah bo priredila 2. junija ob 20. uri v domu JLA javno produkcijo gojencev klavirskega in violinskega oddelka šole.

Ker bo s tem šola prikazala uspehe v zadnjem šolskem letu, vabimo starše gojencev kakor tudi ljubitelji glasbe, da se produkcije udeležijo.

ODDOLŽITEV

Namesto venca blagopokojnemu tov. Ludviku Mikoliču, ravnatelju bivše meščanske šole v Brežicah, so zbrale gimnazija, osnovna šola in vajejska šola trgovskih strok v Brežicah za partizanske sirote Dijaškega doma 2900 dinarjev.

Mali oglasi

Upraviteljstvo osnovne šole na Blanci razpisuje mizarška in zidarska popravila na šoli v znesku din 80.000.—

Mizarji in zidarji naj se javijo pri upraviteljstvu šole 6. junija t. l. zaradi sklepanje pogodb.

KUPIMO vsako količino rezane suhega hrastovega lesa, dobre kvalitete, od 7 do 10 cm debeline. Navedbo cene in mere pošljite na Sodarstvo Homan, Skofja Loka.

UGODNO PRODRAM kompletno spalnico iz trdega lesa. Bregr, Savska pot 2, Videm.

PRODRAM HIŠO, gospodarsko poslopje in nekaj zemlje. Prodaja 6. junija ob 10. uri. Zada 26 pri Brežicah.

priporočam tovarišem, ki so preteklo nedeljo v okolici Sevnice z avtomobilom zagazili v gnojnico, da si za preprečenje kake take ponovne nesreče predelajo avto v avtoanfibijo, ki bo lahko nemoteno zaplaval tudi po gnojnici, ne da bi škodovala avtomobilu ali pa tovarišem, ki sedijo v avtomobilu.

Svinjsko meso imamo zelo radi, posebno segedinski golaž. Zato me je zadnjikrat naprosila namestnica moje Kundikundice, da prinesem iz Brežic svinjsko meso, če že tako rad jem ta golaž. V Brežicah sem res stopil v mestno mesnico in prav ponižno vprašal: »Tovariš mesar, ali imate kaj svinjskega, nakar mi dostojanstveno odgovori: »Da, imam svinjsko glavo, svinjska jetra in svinjsko hrbtenico.« Po daljšem pomenku sva se zedinila, da bi meso svinjske glave tudi ustrezalo za segedinski golaž. Naročil sem 1 kg tega mesa, a sem se nemalo začudil, ko sem moral za svinjsko glavo plačati isto ceno kakor za karmenateljce, ali kake druge dobrote svinjskega telesa.

Ko sem hodil tako po brežičkih ulicah in razmišljal o enotnih cenah svinjskega mesa oziroma delov svinjskega telesa v mestni mesnici, me iz te zamišljenosti prebudi mimoidoči fantek, ki se je pretresljivo in neusmiljeno jokal. Zasmill se mi je in vprašal sem ga, zakaj se joče in kaj se mu je vendar zgodilo. Fantček mi z jokajočim glasom zajecija: »Nabiral sem polže, nabral sem jih precej in prodal po 30 din kg, a ves denar mi je vzel atek.« Prizoru je prisostvovala tudi zgovernna ženica, ki mi je takoj pojasnila: »Veš, Pepče, fantčkov oče zelo rad piše, baje trpi na suhem grlu in zato ga mora vedno močiti. Ker pa njegov zaslužek ne zadostuje za nabavo tekočin, s katerimi namaka grlo, je pač fantičku odvezl denar, ki ga je dobil za polže.«

Na Titov rojstni dan je bila v Krškem res krasno uspeša akademija, ki je bila rekordno obiskana. Zanimava me samo to: Ali je bil ta obisk tako rekorden zaradi vstopnine, ki se je pobirala za proslavo Titovega rojstnega dne?

KZ Studenec namerava odpreti poslovalnico na Velikem Trnu — tako je namreč sklenil upravni odbor KZ. Vendar ta sklep verjetno ne gre v račun nekemu članu nadzornega odbora KZ Studenec, ki dela na vse pretege in baje celo zbira podpise da naj bi se upravni odbor ponovno sestel ter prekladal sklep o otvoritvi poslovalnice na Velikem Trnu. Zanimivo bi bilo ugotoviti, kakšen interes ima tisti tovariš nadzornega odbora, da se ne bi odprla poslovalnica na Velikem Trnu. O tem naj razmišljajo prebivalci občine Studenec in Veliki Trn.

Pozdravlja Vas Pepče.

Dobrca Cosić:

DALEČ JE SONCE...

»Vesta kaj, fanta,« je nadaljeval Djurdje, »šalo v kraj, prav močno me skrbi, da bi ji nocoj potikal na okno.«

Nikola se je zasmeljal.

Hrastovo listje je šumelo v vetru in dežju. Nikola in Djurdje sta se pogovarjala o vdovi, o gospodarjih, o vajenski dobi. Pavleta to ni zanimalo, vstal je in sedel nekoliko proč od njiju pod drugo drevo. Potegnil je uro in s cigareto posvetil. »Se eno uro. Kdo bo to vzdržal! Ko se bo to končalo... se mi bo življenje znova pričelo,« je sam pri sebi dejal Pavle in dalje razmišljal o prehodu skozi mestece. Pavle je vedel, da je najhujša in najvažnejša stvar v tej težavni in usodni nalogi: naglo uničiti posadko v betonskem bunkerju na bregu, ki jo je bil s te strani podnevi opazoval. »Vodil bom skupino nad bunker... Da, to je najbolj zanesljivo,« je sklenil Pavle. Ta sklep ga je nekoliko pomiril. Vase je najbolj verjel in bil je najbolj prepričan, da bo akcija pod njegovim vodstvom najuspešneje izvedena. Vstajal je, se skušal sprehajati in obračal obraz proti vetru, da bi se ohla-

dil; hladno božanje velikih snežnih kosmov po licih mu je bilo prijetno.

Brka, ki je bil ves dan prebil v razgovoru z Vukom in ga je postavil za komandanta odreda, je poklical Pavleta, da se znova dokončno dogovorijo o pohodu. Pavle jima je rekel, da bo on vodil udarno skupino za napad na bunker.

»O tem sploh ni govoril! Komisar odreda vodi ves odred, ne pa skupino petih ljudi. Ne boš menda nocoj dokazoval svoje hrabrosti,« je dejal Brka.

»Če mora kdo od nas iti naprej, potem bom šel jaz. Ti — nikogar ne!« je bil Vuk istega mnenja.

»Ne, jaz bom šel. Od tega je odvisna celotna akcija, ki jo hočem sam osebno izvesti. Cutim se zanjo najbolj odgovoren. Nocoj nočem ničesar tvegati.« Pavle je vztrajal in Brka je popustil. Pavle je ukazal, naj skličejo borce; ko so ti prišli vkup, jim je na kratko razložil naloge. Namenoma je ni prikazal tako težavne in hude, kakor je sam mislil o njej. Brku se je zazelalo, da jo je prikazal celo preveč površno, in je še sam

spregovoril nekaj stavkov, pri čemer je posebej poudarjal naglico in odločnost.

»Naj izstopi Stanko in trije prostovoljci!« je dejal Pavle, ko je Brka končal.

Predenj so stopili Bojana in še dva stara partizana.

»Naj vzamem mitraljez?« je vprašal Stanko, ki je bil postal vodnik v Nikolovi četi in je bil mitraljez izročil svojemu pomočniku.

»Vzemi ti, Bojana, in vidva, tovariša, vzemita po tri defenzivne bombe.«

Septetaje so se partizani razvrstili po desetinah in četah. Pavle je s skupino odšel naprej, za njim pa je v kratki razdalji odrinila kolona.

Kmalu so se spustili v gozd, prekoračili cesto in se čez njive ob Moravi odpravili k mostu. Noge so se pogrezale v južni sneg, ob bregu Morave je veter še močneje vlek, tako, da ni bilo slišati hoje kolone; vse glave je veter odnašal proč od mostu. Kadar je kdo z nogo zadel ob koruzni štekelj, je Pavle vzdrltel od jeze in opominjal, naj hodijo previdneje. Dogajalo se je, da je prav tedaj sam

tresnil ob štekelj. Zaradi tega so se ga lotevale praznovorne slutnje in strah. Kolikor bliže so prihajali k mostu in bunkerju, ki se je v njegovi bližini zibala luč, toliko bolj je Pavle drhtel. Sto metrov pred bunkerjem se je ustavil in javil koloni, naj obstane. Kolona mora počakati, dokler ne bodo oni uničili posadke v bunkerju, nato pa mora v teku planiti za njimi čez most. Zazdelo se mu je, da v bližini nekdo kašlja. Hitro je legel v sneg in napeto prisluhnil. Veter je žvižgal skozi gole vrbove veje na rečnem bregu in igral na ločju kakor na ohlapni strunji ciganske basa; po reki je plaval led ter šumel in pokal, ko se je česal ob breg. Pavletu je srce blazno razbijalo v prsih, zato se je še močneje pritisnil k snegu.

»Občutek imam, kakor da me onstran mosta pričakuje Učal...« mu je na uho šepnila Bojana, ki je ležala ob njem.

»Saj je mrtev!« bi ji kmalu povedal. Misel, da je Uča mrtev, da ga ni več, je prinesla vanj občutek smrti in ga vsega prevzela. »Morda bom nocoj padel? Naj padem sedaj na koncu... In še kot krivec? Strašno! Samo zdaj ne! Nel V tem trgu! Naj padem jutri, ko bom zmagal... jutri! Tam na Jastrebcu, vseeno kje... Nocoj bom padel. Sedaj... prav gotovo!« Pavle je nekaj časa ležal in ni imel moči, da bi se dvignil. Kaj mi je nocoj? Kaj se dogaja z menoj? Ne morem vsta-

ti! Pavle je skočil in naglo planil naprej, drugi so ga komaj dohajali. V neposredni bližini bunkerja je Pavle nenadoma obstal in legel. Bunker je bil črn, njegova streha v obliki krogle je bila komaj vidna v svetlobi svetilke na mostu. Od tod je bilo treba teči. Pavle je ležal. »Prav gotovo bom padel.« Padel bom...

»Daj, kaj čakaš?« mu je šepnila Bojana.

»Ona vidi, da sem se zbal! Prezrla me bo! Ne morem... Stražar nekaj kriči! Začutil nas je. Skrita z zapiracem. Moram!«

»Pripravite bombe,« je šepnil glasneje, kakor bi smel, in začel naglo lesti proti bunkerju. Sam ni vedel, kako je prilezel. Iz mitraljeza v bunkerju je nenadoma žvižgnil ogenj. Pavle je nagonsko vrgel dve bombi drugo za drugo na ognjenji curek v odprtino bunkerja. Isto so storili tudi ostali. Eksplozije so razkale bučanje vetra in temačno noč, zasuto z mokrim snegom. Mitraljez je umolknil. Stražar na drugi strani mosta je ustrelil iz puške. Pavle, ki je bil malo užejan, ker je bilo z bunkerjem tako naglo in nenevarno opravljeno, je vstal in na vso moč kriknil:

»Na-prej!«

Nato je stekel čez most. Za njim je stekla petorica, nekaj kasneje pa so lesena tla na mostu zabobneli pod korak kolone. V zmedenem mestecu so se oglašale puške, pri železniški po-

staji mitraljez. Pavle je sklonjen tekel naprej, ne da bi čutil žvižganje svinčenk, ki so sikale okrog njega. Naglo je pretekel most in stekel v ulico. Stanko je z dolgim rafalom razgnal patroljo in straže. Svetilke so ugasnile, nenadoma je nastala takšna tema, da Pavle ni vedel, kam naj gre dalje. Kmalu je prispela kolona in nekdo je zakričal:

»Naprej! Levol!«

Pavle se je pridružil tistim, ki so zavili po ulici na levo, jih prehitel in tekel dalje pred ostalimi.

V središču mesteca so zaregljali mitraljezi. Presenečeni in osupli Nemci in žandarji so streljali, kakor je naneslo in metali reče raketne v nebo. Kmalu so okrog partizanov žvižgale svinčanke in tokle po stenah hiš in okenskih steklih. Partizani so tekl: čez ulico, ki so jo obstreljevali z mitraljezi.

»Levol! Levol!« se je za Pavletom oglašil Nikola.

Pavle ni takoj zavil; počakal je, da je šla vsa kolona mimo, in se namenoma izpostavljal nevarnosti, kakor da sam sebe živi. Šli so čez dvorišča in vrtove, lomili ograje in plotove ter dirjali k železniškemu nasipu na polju. Pavle je znova prehitel kolono. Lomljenje in treskanje vrtnih ograj je odkrilo smer njihove poti in Nemci so začeli z gostim ognjem točiti za njimi.

(Dalje prihodnje)